

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
ПОРЕСКА УПРАВА
Сектор за контролу
Број: 037-1/2011-18
13.04.2011. год.
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Београд

Број пр. акт	17-2599/10	Прилог	
117	2599	783	✓

J. Ubošević

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИКУ ГРАЂАНА

Делиградска 16
11000 Београд

У вези вашег дописа број 17-2599/10, дел.бр. 5194 од 16.03.2011. године, којим су дате препоруке овом органу у вези поступања – утврђивања обавезе по основу доприноса за обавезно социјално осигурање предузетницама – породиљама које за време породилског одсуства делатност обављају преко овлашћеног пословође, **обавештавамо вас о разлозима због којих нисмо у могућности да поступимо по датим препорукама, и то:**

Напред наведеним дописом утврђено је да Пореска управа неправилно поступа када приватним предузетницама, које за време породилског одсуства и одсуства ради неге детета делатност обављају преко пословође, утврђује доприносе за обавезно социјално осигурање по основу самосталне делатности, да прописе тумачи неповољније по грађане, те да тиме крши начело заштите права грађана предвиђено Законом о општем управном поступку и изневерава правна очекивања грађана, што је супротно принципима добре управе.

Пореска управа је извршни орган, и у своме раду примењује прописе (законе и подзаконска акта) који регулишу конкретну пореску материју, у конкретном случају примењује Закон о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. Гласник РС“ бр. 80/02, ..., 53/10), Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање («Сл. гласник РС» бр. бр.84/04, 61/05, 62/06 и 5/09, у даљем тексту Закон), Закон о порезу на доходак грађана („Сл. Гласник РС“ бр. 24/01, ..., 18/10), Закон о финансијској подршци породици с децом („Сл. Гласник РС“ бр. 16/02, 115/05, 107/09), Закон о приватним предузетницима („Сл. Гласник СРС“ бр. 54/89, Сл. Гласник РС бр. 19/91, ..., 101/05-др. Закон), као и подзаконска акта.

У свом раду порески орган се руководи начелом законитости.
Одредбама закона прописано је:

- да **основицу доприноса за предузетнике у складу са одредбама члана 22. Закона чини опорезива добит, односно паушално утврђен приход на који се плаћа порез на доходак грађана;**

- да се када осигураник остварује приходе по више различитих основа (радни однос, самостална делатност, уговори и др.), допринос за обавезно пензијско и

инвалидско осигурање обрачунава и плаћа по свим тим основима, до износа највише годишње основице доприноса (чл. 12. Закона);

- да је одредбом чл. 50. Закона прописано да предузетнику који привремено одјави обављање делатности, у складу са законом, за тај период мирује обавеза плаћања доприноса, осим ако поднесе захтев Пореској управи за плаћање доприноса у том периоду.

Пореска управа при вођењу поступка и решавању у управним стварима није прекршила начело заштите права грађана предвиђено Законом о општем управном поступку јер:

- је издавањем потврде о месечној основици на коју се плаћају доприноси за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, за последњих 12 месеци који претходе месецу у коме је започето коришћење одсуства, и по истеку године доношењем решења о коначној основици омогућила предузетницама да остваре право на накнаду зараде за време породилског одсуства, при чему је водила рачуна да остваривање њихових права и правних интереса не буде на штету права и правних интереса других лица, нити у супротности са законом утврђеним јавним интересима;

- порески орган није могао применити мере повољније по странку а да се истима постигне циљ закона јер Законом нису предвиђене различите мере за предузетнице које нису привремено одјавиле обављање делатности за време породилског одсуства.

Наиме, погрешно поступање неких организационих јединица Пореске управе у прошлости не може се поистоветити са тиме да Пореска управа прихвата да је могуће прописе тумачити на други начин, повољније по грађане, а посебно што би таквим понашањем довела у дискриминаторски положај предузетнице које су за време породилског одсуства привремено одјавиле обављање делатности и којима за то време припада само накнада зараде по Закону о финансијској подршци породици с децом. Такође, на основу решења која су нам достављена с ваше стране (укупно 5) не може се говорити о (устаљеној) пракси Пореске управе у прошлости, као што наводите у образложењу датих препорука. Задужење свих породиља које за време породилског одсуства делатност обављају преко овлашћеног пословође за 2009. годину и 2010. годину извршено је на јединствен начин од стране свих организационих јединица Пореске управе. Наиме, Пореска управа - Централа је одмах по сазнању да постоји нејединствено поступање од стране ОЈ ПУ (укупно их има 178) упутила допис и сачинила Упутство 07.10.2010.године, којим је регулисала јединствено поступање свих организационих делова. Претходним методолошким Упутством поступање у овим случајевима није било посебно наглашено јер Централа није сматрала да је у том делу спорна пореска материја. Део који сте навели из Упутства ПУ да ће „због дилема код утврђивања доприноса за обавезно социјално осигурање када је власник радње на боловању, а радња ради преко овлашћеног пословође, Сектор за контролу, Одељење канцеларијске контроле упутити званичан захтев Министарству рада и социјалне политике за мишљење“, не односи се на дилему пореског органа (јасно је дато упутство да се доприноси обрачунавају) већ је упозорила ОЈ да постоје различита мишљења у јавности (жалбе приватних предузетница – породиља, захтеви Уније послодаваца Србије, удружења УВРА и др.). Стога је Пореска управа упутила другим надлежним министарствима (Министарству рада и социјалне политике, Министарству здравља) дописе у циљу потврде тумачења које је издала својим организационим деловима. У тексту препорука није наведено да се Министарство рада и социјалне политике, као ресорно министарство, изјаснило по наведеном питању и да је дат став да постоји обавеза обрачуна и плаћања доприноса на обавезно социјално осигурање у случајевима када радња наставља да послује преко овлашћеног пословође, по

више основа и то на износ накнаде зараде, као и на износ остварене опорезиве добити сагласно чл. 12. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, иако су вам њихови ставови (мишљења) достављени дописом ПУ број 070-4/2011-18 од 17.01.2011. године.

Са изнетог, овај орган није у могућности да изврши прву препоруку с обзиром да нису испуњени услови из чл. 253 Закона о општем управном поступку који таксативно набрајају у којим случајевима се може поништити и укинути решење по основу службеног надзора. Дакле, ради се о управном поступку, а против пореског управног акта којим је одлучено о појединачним правима и обавезама из порескоправног односа може се поднети жалба (чл. 140. ЗПППА). По поднетим жалбама другостепени орган Пореске управе је већ и поступао. Против коначног пореског управног акта може се покренути управни спор.

Такође, овај орган не може да поступи по другој препоруци и да убудуће не задужује приватне предузетнице за време породилског одсуства и одсуства ради неге детета доприносима за обавезно социјално осигурање о основу обављања самосталне делатности јер би тиме поступила супротно начелу законитости у раду. Наиме, поступањем по вашој препоруци Пореска управа би погрешно применила материјалне законе, који су напред наведени.

И још једном, наглашавамо, ако су предузетнице (породиље) привремено одјавиле обављање делатности, Пореска управа не врши задужење доприносима за обавезно социјално осигурање, сагласно одредби чл. 51. Закона (за то време радња не остварује приходе те нема за тај период ни основицу за обрачун доприноса). За то време обрачун доприноса врши се само по основу исплаћене накнаде зараде породиљи од стране општинске, односно градске управе.

Ако предузетнице и за време породилског одсуства наставе да обављају самосталну делатност преко овлашћеног пословође, радња остварује приход од обављања самосталне делатности и порески орган обрачунава порез и доприносе на опорезиву добит, односно паушално утврђен приход. Опорезива добит је зарада власника радње, и само власник радње може истом располагати (иста се сматра зарадом предузетника, и представља основицу за исплату накнаде зараде). За то време предузетници, такође, припада право на накнаду зараде на начин и под условима који су прописани Законом о финансијској подршци породици са децом.

Достављено: - наслову,

- Председнику Владе РС – Министру финансија
- Државном секретару МФ.

